

приведе до посиленням гарантій законності і демократичності виборів в Україні.

Список використаних джерел

1. Виборчий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>

Маркевич О.

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри
кримінального права і процесу, економічної безпеки
та правоохоронної діяльності ЗУНУ
Кравчук М.Ю.*

СТАН ЗАХИСТУ ПРАВ ПОТЕРПІЛОГО В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ

В Україні наразі не створено ефективної системи наукового, правового та організаційного кримінально-правового забезпечення захисту прав та свобод потерпілого. Не розв'язано важливих кримінально-правових [3], кримінально-процесуальних, кримінологічних теоретико-методологічних, практичних проблем протидії правопорушенням, зважаючи на наявні тенденції її розвитку, а також соціально-політичні умови розвитку держави. Немає концептуального правового механізму кримінально-процесуального, кримінологічного захисту законних прав та інтересів потерпілих та їх реабілітації від наслідків щодо вчинених стосовно них кримінальних правопорушень, а також відновлення порушених внаслідок кримінальних правопорушень прав та відшкодування завданої кримінальним правопорушенням шкоди.

На незахищеність потерпілих в Україні також впливає негативна тенденція зростання злочинності через брак дієвого механізму профілактики та протидії злочинності, про що зазначає статистика динаміки її зростання. Як свідчать дані проведених досліджень, загалом криміногенну ситуацію в Україні за роки незалежності характеризує стабільна тенденція до збільшення кількості зареєстрованих злочинів [2, с. 205].

Актуальність розробки механізму протидії кримінальним правопорушенням та кримінально-правового забезпечення захисту прав та свобод потерпілих в Україні обумовлюють євроінтеграційні процеси, пов'язані з реформуванням органів державної влади, судових та правоохоронних органів, розробки якісно нової політики, стратегії і тактики протидії злочинності, які відповідали б забезпеченню національної безпеки, життєво важливим інтересам та прагненням народу України. Виконання поставлених завдань потребує належного

правового захисту і ресурсного забезпечення насамперед висококваліфікованими кадрами, фінансовими засобами, спеціальною технічною оснащеністю, соціально-правового захисту тощо. Тільки комплексне вирішення цих завдань може дати бажаний результат.

З огляду на викладені проблеми щодо відсутності в Україні належних гарантій забезпечення захисту потерпілого як жертви кримінального правопорушення та його наслідків, з метою запобігання латентності правопорушень, віктимізації, повторної віктимізації, беручи до уваги європейські стандарти щодо потерпілих та відповідальність держави за надання допомоги потерпілим, внаслідок вчинення щодо них протиправних проявів та їх соціальної реабілітації, через послаблення негативних наслідків кримінального правопорушення, можна запропонувати:

1) прийняти Закон України «Про відшкодування за рахунок держави майнової та моральної шкоди потерпілим від кримінального правопорушення»;

2) розробити якісно нову Державну програму профілактики, запобігання та протидії кримінальним правопорушенням, яка відповідала б забезпеченню національної безпеки та життєво важливим інтересам України;

3) передбачити в Державному бюджеті кошторис щодо компенсації потерпілим від кримінального правопорушення витрат за заповідяну майнову, моральну шкоду;

4) створити в Україні мережу спеціалізованих служб із підтримки потерпілих, спеціалізовані реабілітаційні центри захисту жертв кримінальних правопорушень, які забезпечили б безоплатне надання потерпілим медичних послуг, соціальну, матеріальну та психологічну допомогу, необхідні консультації, стосовно окремих категорій потерпілих залучати педагогів, перекладачів, у разі потреби спрямовувати потерпілих до інших служб, забезпечувати принцип конфіденційності при наданні послуг як до початку, під час, так і після завершення слідства та судового провадження;

5) підготувати та прийняти Державну програму підтримки потерпілих, які стали жертвами від кримінального правопорушення;

6) у правоохоронних органах, зокрема, поліції, органах досудового слідства, запровадити систему спеціальної підготовки щодо надання допомоги та підтримки потерпілим, яка включала б у себе: повагу та співчуття до потерпілих, розуміння негативних наслідків через вчинення щодо них кримінального правопорушення, визнання їх правового статусу, потреб потерпілих з метою надання їм відповідної інформації, захисту та підтримки, спрямовування потерпілих до спеціалізованих реабілітаційних центрів, де їм мають бути запропоновані відповідні послуги, стосовно іноземців – надання можливості скористатися допомогою консульств, перекладача, безоплатною правовою допомогою або іншою консультативною допомогою, роз'яснення потерпілим

способів і умов отримання компенсації від правопорушника, а у разі його відсутності – від держави, а також рішень прийнятих щодо їхньої кримінальної справи та потребу повідомляти про її подальший рух.

Тож кримінальне право, яке нині має здебільшого перехідний характер (транзитивне кримінальне право) і властиве для посттоталітарних, авторитарних режимів, має забезпечити ефективну кримінально-правову охорону благ та інтересів людини як найвищої соціальної цінності. І хай наявна гуманізація політичної свідомості допоки породжує певну радикалізацію й поляриність поглядів і думок. Але на сьогодні варто визнати потребу створення та оформлення нової моделі кримінально-правових відносин у тріаді «правопорушник – потерпілий – держава», заснованої на базисних публічно-правових змінах і приматі прав людини [1, с. 86].

Таким чином, наразі в Україні немає організаційно-правового механізму захисту потерпілих від наслідків кримінальних правопорушень. Зважаючи на реалії нової стратегії держави, орієнтованої на європейські цінності, Україні потрібно терміново заповнювати правовий вакуум стосовно гарантій кримінально-правового забезпечення захисту потерпілих.

Список використаних джерел

1. Захист прав потерпілого від злочину в кримінально-виконавчому праві: навчальний посібник / за заг. ред. докторів юридичних наук, професорів А.Х. Степанюка та О.Г. Колба. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2010. 176 с.
2. Козицька О. Особа потерпілого як елемент криміналістичної характеристики злочинів, вчинених відносно дітей. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 11. С. 202-206.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>.

Масляк В.

*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри
кримінального права і процесу, економічної безпеки
та правоохоронної діяльності
Кравчук М.Ю.*

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЛЕГАЛЬНОГО ОЗБРОЄННЯ НАСЕЛЕННЯ ЯК ГАРАНТІЇ ЙОГО ЗАХИСТУ

Останнім часом неодноразово спостерігаємо як точаться дискусії про можливий продаж зброї громадянам, про порядок зберігання та використання зброї пересічними особами. Люди, які не підтримуються такий варіант аргументують це тим, що це може спровокувати суттєве